

РЕЦЕНЗИЯ

на научни трудове за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „Професор” в професионално направление 7.6 „Спорт”, специалност „Ветроходство”, за нуждите на катедра „Водни спортове” към НСА „В. Левски”

Рецензент: проф. Димитър Танев Кайков, дн

В обявения конкурс в Държавен вестник, брой 92 от 07.11.2014 г. за заемане на академичната длъжност „Професор” в професионално направление 7.6 „Спорт”, специалност „Ветроходство”, за нуждите на катедра „Водни спортове” участва един кандидат – доц. Пенчо Георгиев Гешев, доктор.

Доц. Пенчо Гешев е роден през 1952 г. През 1976 г. завършва ВИФ „Г. Димитров” (НСА „В. Левски”) с придобита професионална квалификация „Преподавател по физическо възпитание”. От 1977 г. до 2000 г. заема академичните длъжности асистент, старши асистент и главен асистент. През 1991 г. защитава дисертационен труд и му е присъдена научната и образователната степен „доктор” (кандидат на педагогическите науки), а през 2000 г. е избран за доцент към НСА „В. Левски”. От 2003 г. до 2007 г. е декан на факултет „Кинезитерапия, туризъм и спортна анимация”. За периода от 2007 г. до 2012 г. заема длъжността заместник-ректор по учебната работа, а от 2012 г. е избран за Ректор на НСА „В. Левски”.

В конкурса за професор доц. Пенчо Гешев участва с 42 научни труда, от които един учебник, едно методическо ръководство, една монография и 39 научни публикации. На 16 труда е самостоятелен автор, на 17 е първи автор и на 9 - втори или трети автор. Доц. Пенчо Гешев е участвал в 6 научно-изследователски и образователни проекта като ръководител, мениджър и изпълнител. Участвал е в разработването на 10 учебни програми за образователно-квалификационните степени „бакалавър” и „магистър”. Провежда обучение на студенти по ветроходство на високо професионално ниво.

Висока оценка заслужават учебникът и методическото ръководство по ветроходство. Учебникът „Ветроходство” е съставен от 300 страници. Много подробно и в логическа връзка са разгледани устройството и

класификацията на ветроходната яхта, теорията на ветроходния спорт, техниката и тактиката на ветроходния спорт, методиката на обучение и тренировка по ветроходство. За онагледяване на учебния материал са представени 127 фигури. Накрая на учебника е посочена богата библиографска справка от 90 източника, 10 от които на латиница. Учебникът е предназначен за студентите на НСА „В. Левски” и може да послужи за обучение по ветроходство на всеки, който проявява интерес към този спорт.

Методическото ръководство „Крейсерско ветроходство” е съставено в обем от 72 страници. Описана е кратка история на крейсерското ветроходство, планирането и подготовката за плаване. Подробно е посочено провеждането на крейсерското плаване, като особено внимание се обръща на организацията и маневрирането с ветроходната яхта. Посочени са основните мерки за безопасност при различните стандартни и екстремални ситуации. Идентифицирани са основните опасни фактори на ситуациите по време на крейсерско плаване и са определени начините на тяхното преодоляване и оцеляване на екипажа. Методическото ръководство заслужава висока оценка.

Монографията „Теория и методика на оцеляването в екстремални ситуации” е оригинален научно-приложен труд. Оформена е в обем от 204 страници. Съдържа увод, две части с общо седем глави, заключение и библиографска справка от 126 източника, 115 от които на кирилица и 11 на латиница. Накрая на труда са представени три приложения. Първата част на монографията „Теория на оцеляването в екстремални ситуации” е изградена от две глави, в които последователно в диалектическа връзка се прави задълбочен анализ на теорията на екстремалните ситуации и оцеляването. Върху основата на богат литературен материал авторът определя същността и структурата на екстремалните ситуации, извежда основните им фактори – опасност и трудност и техните интегрални функции – риск и усилие. Този подход на интерпретация му дава възможност да разработи научните основи на оцеляването. Доц. Пенчо Гешев определя оцеляването като особен вид човешка дейност, целта на която е запазване живота и здравето на отделния човек и човешките общности. Надеждността на оцеляването в екстремални ситуации се определя от адекватността на готовността за оцеляване, която е изградена от психическа, физическа, техническа, тактическа и специализирана

готовности. Авторът много задълбочено е разкрил структурите на тези готовности и тяхната взаимна детерминираност, изгражда стройна теория за оцеляване, на базата на която разработва оригинална методика за оцеляване в екстремални ситуации, представена като втора част на монографията. Монографията следва да бъде оценена високо.

Рецензираните научни публикации обхващат две основни тематични направления: „Теория и методика на ветроходния спорт” и „Теория и методика на оцеляването в екстремални ситуации”.

Висока оценка заслужават трудовете от направлението **„Теория и методика на ветроходния спорт”**. Разработена е и е внедрена в практиката интензивна методика за начално обучение по ветроходство. В методиката са включени оригинални средства за онагледяване, свързани с развитието на пространствено-скоростната ориентация, вследствие на което се интензифицира обучението по ветроходство (3.1.). Експериментално е доказана ефективността на методиката за начално обучение по ветроходство. Методиката е разработена въз основа на структуриране на различните технически елементи в зависимост от тяхната трудност (3.3). Усъвършенстването на учебния процес се осъществява посредством различни подходи като преднамерен подбор на обучаемите (3.2), подобряването на техниката и тактиката на старта на състезанието, прилагането на надеждни тренажори и компютърни програми за обучение по ветроходство (4.1, 4.2), надеждно управление на ветроходната яхта при различни ситуации (2.2, 2.5, 3.14, 4.4). За оптимизиране на обучението по ветроходство доц. Пенчо Гешев е провел редица научни изследвания. Идентифициран е нов интегрален фактор на различните сили при движението на ветрохода, който го определя като „резултантна сила на реалния курс”. Разкрита е взаимовръзката между личностната и ситуативната тревожност на студенти от НСА „В. Левски” при обучение по ветроходство (3.13), установена е динамиката на развитие на силовите качества на 15-годишни ученици, практикуващи ветроходен спорт (3.12), доказано е положителното въздействие на практикуването на ветроходство върху основните индикатори на физическото развитие и физическата дееспособност и усъвършенстване на тяхната структура (3.11). Задълбочено е изследвана с електронен тензометричен стенд платформа равновесната устойчивост на студенти в зависимост от нивото на развитие на пространствено-скоростната им ориентация в процеса на

началното обучение по ветроходство (3.4), приложено е специализирано тренажорно устройство за контрол на равновестната устойчивост в гребните спортове и ветроходството (4.5). Разкритите нови закономерности са намерели непосредствено приложение в усъвършенстване на методиката за обучение по ветроходство. Нараснала е ефективността на успеваемостта при обучаемите. Усъвършенстването на учебният процес по ветроходство до голяма степен се определя от състоянието на материалната база, на което авторът отделя особено внимание (2.6, 3.5). Посочени са основните проблеми, свързани с развитието на детското ветроходство в България (3.6).

Рецензираните трудове, свързани с теорията и методиката на ветроходния спорт, имат значими научни приноси както за теорията, така и за практиката. На базата на задълбочен теоретичен анализ и обзор, върху основата на комплексни експериментални изследвания авторът разкрива нови закономерности, определя значими фактори, детерминиращи ефективността на обучението по ветроходство. Разработени са надеждни подходи за интензифициране на учебния процес посредством внедряване от автора на компютърни програми, интензивни методики, надеждни средства за въздействие върху различните страни на спортната подготовка по ветроходство, подобряване на управлението и контрола на цялостната дейност по ветроходство. Авторът въвежда ново понятие във ветроходството „резултантна сила на реалния курс”. Значително е подобрена подготовката по ветроходство.

Висока оценка следва да се даде на трудовете и от тематичното направление „**Теория и методика на оцеляването в екстремални ситуации**”. На базата на задълбочен теоретичен анализ доц. Пенчо Гешев разработва научните основи на екстремалните ситуации и оцеляването, извежда основните фактори на ситуациите и определя основните структури на готовността за оцеляване (2.11), разкрива влиянието на физическата активност върху ограничаването на агресивността и взаимната детерминираност на видовете реакции на агресивност и стиловете за разрешаване на конфликти (2.8, 2.9). На базата на теоретичния анализ и разкритите закономерности в експерименталните изследвания авторът разработва методика за оцеляване в различни екстремални ситуации. Особено внимание той обръща на подготовката на учениците за оцеляване в процеса на организираните занятия по физическо възпитание,

където се формира психофизическа готовност за адекватни действия при бедствия (2.10, 3.8, 3.9). Доказана е ефективността на приложената методика за оцеляване на ученици, практикуващи бойното изкуство кунг фу в екстремална социална среда (2.12). Основно място в структурата на готовността за оцеляване в различните екстремални ситуации е тактическата готовност. Авторът разглежда основните въпроси, свързани с оптимизирането на тактическата подготовка като процес за формиране на адекватна тактическа готовност (2.13).

Оценяваните трудове по тематичното направление „Теория и методика на оцеляването в екстремални ситуации” имат определени научни приноси за теорията и практиката. Обогатена е теорията на екстремалните ситуации. На основата на богат литературен обзор авторът създава нова оригинална теория на готовността за оцеляване, разкрива нейната структура и разработва надеждна методика за формирането ѝ. Той установява, че с усъвършенстване структурата на готовността значително нараства вероятността за запазване живота и здравето на отделния човек и човешките общности.

Доц. Пенчо Гешев е публикувал и други материали, които показват широтата на неговите интереси (2.1, 2.7, 3.10, 3.15, 4.6). Към неговите трудове има подчертан интерес. В представената справка са посочени 18 цитирания на отделни негови трудове от различни автори.

Заклучение:

Въз основа на високите оценки на рецензираните научни трудове, които имат значими научни приноси, както и на високата оценка на професионалните умения на доц. Пенчо Гешев, доктор, да провежда качествен учебен процес със студенти, да организира и управлява научни изследвания като разкрива закономерности, да създава и внедрява в практиката ценен научен продукт, предлагам на уважаемото научно жури да му присъди академичната длъжност „Професор” в професионално направление 7.6 „Спорт”, специалност „Ветроходство”, за нуждите на катедра „Водни спортове” към НСА „Васил Левски”.

10.02.2015 г.

гр. София

Рецензент.....

/проф. Д. Кайков/